

lige Grupper med Hensyn til, hvad der eventuelt kunde ske ved tredje Behandling. Dette Spørgsmaal er følgende: Vil de ærede Medlemmers Stilling til Spørgsmaalet om Brugsforeningers Inddragelse under Bogføringspligten blive ændret, naar Læbæltet bliver ophævet? Ville de Herrer med andre Ord eventuelt, naar først Læbæltet er ophævet, gaa med til at inddrage ogsaa Brugsforeningerne under Bogføringspligten? Som vi alle vide, og som det er sagt hundrede Gange her i Tinget, er nemlig en af de vigtigste Anledninger til, at Brugsforeninger myldre frem, netop Bestemmelsen om Læbælter. Altsaa den forbrugende Befolkning har — og efter min Mening med nogen Føje — sagt: Vi ville ikke af Læbæltebestemmelsen lade os tvinge til at købe Varer hos Købmændene og forære dem denne Avance, vi ville se, om vi ikke kunne spare den Mellemhandleravance, vi ville slaa os sammen og selv købe vore Varer. Som Følge deraf er en meget betydelig Del af Brugsforeningerne i Landet beliggende i Læbæltet. Selve den Bestemmelse om Læbæltet er efter min Mening en urimelig, gammel Privilegiumsbestemmelse. Jeg er en Fjende af alle saadanne gamle Privilegier og er derfor en Modstander af Brugsforeningernes Skattefrihed og Frihed for Bogføringspligt, thi det er efter min Mening ogsaa en Slags Privilegium. Men hvis man kunde komme dertil — og Sagen er, som vi vist alle vide, i god Gænge —, at man ved Lov ophævede Læbæltet om Købstæderne, ville saa de forskellige Grupper her i Salen ændre deres Opfattelse paa dette Punkt? Vil en saadan Ophævelse føre til, at de sige: Efter at dette er sket, ville vi naturligvis særdeles gerne gaa med til at inddrage Brugsforeningerne under Bogføringspligten?

S. Frederiksen: Som Medforslagsstiller til Ændringsforslag Nr. 3 har det været min Hensigt at medvirke til, at det foreliggende Lovforslag bringes tilbage til den Skikkelse, hvori det blev forelagt i Landstinget af den højtærede Minister, og hvori samme høje Ting vedtog Forslaget. Det er nemlig saaledes, at Forslaget er undergaaet en ret gennemgribende Forandring, siden det er kommet under dette Tings Behandling. Det er klart nok, at det i Fjor forandrede Skikkelse mellem anden og tredje Behandling, thi da vare alle Andelsforeninger undtagne fra Bogføringspligt, for saa vidt de ikke vare forpligtede til at løse Næringsadkomst. For-

slaget saa helt anderledes ud, da det kom herved. Vi kende Forslagets Skæbne, men jeg maa dog minde om, ikke mindst af Hensyn til den ærede sidste Taler, at det ikke var saaledes, at det var Regeringspartiet, der vedtog Lovforslaget, som det nu er forelagt i Aar. Det er aabenbart heller ikke den højtærede Ministers Mening, at dette Lovforslag er et Udtryk for hans Tanke, men det er vel i god Overensstemmelse med gammel Tradition her i Tinget, at man forelægger et Lovforslag i næste Samling saaledes, som man har sluppet det i den forrige. Grunden til, at Lovforslaget har den Skikkelse, det nu har, er, at Højre, Socialdemokrater og paa et enkelt Medlem nær de Radikale som den røde Blok med 45 Stemmer bragte Lovforslaget frem i den Skikkelse, hvori vi nu have det, medens Regeringspartiet med 41 Stemmer — kun fordi der ikke var flere til Stede — stemte mod Lovforslaget. Det er altsaa imod Regeringens Opfattelse, i alt Fald som Stillingen var i Fjor, at Lovforslaget ligger paa Tingets Bord i dets nuværende Skikkelse. (*Schovelin:* De kan ikke tale paa Ministerens Vegne!) Jeg har taget det fornødne Forbehold.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (*Schovelin*) siger ellers, at han vil gaa efter den Opfattelse, som vedkommende Stand har, men det er, naar han taler om Handelsstanden, eller naar der er Tale om Industri eller Haandværk. Jeg kunde meget ønske, at han var saa frisindet og forstaaende overfor Andelsbevægelsen, at han ogsaa vilde gaa efter Andelsbevægelsens Mænds Opfattelse. Vi have fra Andelsudvalget en Skrivelse, hvori det beder om eller tilraader at faa Forslaget til Lov om Bogføringspligt, for saa vidt angaar Brugsforeninger og andre Andelsforeninger, vedtaget, som det er forelagt i de to foregaaende Samlinger og er vedtaget af Landstinget. Da jeg nu har henvendt mig med et Par Ord til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds, vil jeg med det samme gøre opmærksom paa, at han befinder sig i fuldstændigt Vilderede — mærkeligt nok, da han dog er gjort opmærksom paa det før —, naar han vedbliver at tale om Andelsforeninger eller Brugsforeninger ud fra den forkerte Opfattelse, at Medlemmerne have Købepligt. Det have de ikke, saa Sammenligningen mellem Brugsforeningerne og Købmændene, naar disse ogsaa kunde være garanterede, naar der altsaa var Købepligt, duer ikke. Hans Sammenligning mellem Tyve og Brugsforeninger kan man mere sig over ved